

Spolufinancováno
Evropskou unií

**Projekt: „Místní akční plán rozvoje vzdělávání IV
pro ORP Lipník nad Bečvou“**

**Dokumentace MAP Místní akční plánování
Analytická část**

**SWOT-3 analýza prioritních oblastí rozvoje vzdělávání
v ORP Lipník nad Bečvou**

Schváleno Řídícím výborem dne 30.05.2025

V Lipníku nad Bečvou

Předseda řídícího výboru MAP
Ing. Miloslav Jančík

Místní akční plán rozvoje vzdělávání IV pro ORP Lipník nad Bečvou
Registrační číslo projektu: CZ.02.02.XX/00/23_017/0008221

ÚVOD

V rámci realizace projektu *Místní akční plán rozvoje vzdělávání IV v území Moravské brány* (MAP) je jedním z klíčových úkolů identifikace silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb v oblasti vzdělávání. Nedílnou součástí je také identifikace příčin problémů s návrhem konkrétních kroků na jejich řešení s následnou vazbou na navrhované aktivity. SWOT analýza se zaměřuje na tři strategicky významná témata:

- 1. Moderní didaktické formy vedoucí k rozvoji klíčových kompetencí;**
- 2. Rozvoj potenciálu každého žáka, zejména žáků se sociálním a jiným znevýhodněním;**
- 3. Podpora pedagogických a didaktických kompetencí pracovníků ve vzdělávání.**

Zpracování této analýzy je výsledkem spolupráce členů realizačního týmu a odborníků z Pracovních skupin, kteří přinášejí cenné zkušenosti z praxe. Důležitým zdrojem informací jsou také výstupy z dotazníkového šetření, které bylo sestaveno pro první z uvedených témat. Osloveni byli také všichni relevantní aktéři z oblasti vzdělávání v území a k připomínkování byla vyzvána také veřejnost v rámci konzultačního procesu.

Cílem SWOT analýzy je poskytnout podklad pro efektivní plánování rozvoje vzdělávacího systému v regionu. Identifikací silných stránek chceme navázat na osvědčené přístupy, slabé stránky nám pomohou upozornit na oblasti vyžadující podporu, příležitosti ukazují potenciál pro inovace a rozvoj a hrozby nás upozorňují na výzvy, které je třeba adresovat.

Výsledky této analýzy budou využity při formulaci strategických opatření a aktivit v rámci MAP, aby bylo dosaženo hlavního cíle – zkvalitnění vzdělávání v mateřských a základních školách regionu Moravské brány.

Děkujeme všem členům realizačního týmu, Pracovních skupin a respondentům dotazníkového šetření za jejich aktivní spolupráci a cenné podněty, které přispívají k rozvoji vzdělávání v našem regionu.

Tento dokument je součástí analytické části Místního akčního plánování v území ORP Lipník nad Bečvou a slouží jako výsledek podaktivity 3.8. Místní akční plánování. Realizací této podaktivity jsou naplňovány složky akce KLIMA: Kultura učení, Leadership, Inkluze, Metodická podpora učitele, Aktivizující formy učení.

Realizace této podaktivity navazuje na to, co již bylo v rámci partnerství v procesu místního akčního plánování v území vytvořeno, naplánováno nebo zrealizováno v předchozích projektech MAP. Analýza poskytuje podklad pro plánování aktivit v rámci Místního akčního plánu rozvoje vzdělávání v regionu Moravské brány na příští období, a to směrem k pozitivnímu vývoji a řešení hlavních problémů a jejich příčin v daném území.

S podklady i výstupy byli seznámeni všichni relevantní aktéři v území, proběhl konzultační a připomínkový proces dle schváleného Komunikačního plánu. S Výstupy budou i nadále pracovat platformy projektu: realizační tým a Pracovní skupiny. Finální dokument schvaluje Řídící výbor projektu.

Výchozími podklady pro vypracování této dílčí dokumentace byly:

- Analytická a strategická část dokumentace MAP III,
- Závěrečná evaluační zpráva MAP III,
- Průběžná vyhodnocení naplňování ročních akčních plánů,
- Informace o stávajícím stavu vzdělávání v území ze všech relevantních zdrojů,

- Dlouhodobé záměry vzdělávání v území,
- Závěry z jednání Pracovních skupin, z osobních rozhovorů s vedením škol i s pedagogy,
- Dotazníkové šetření.

V rámci realizačního týmu a Pracovních skupin došlo k aktualizaci SWOT 3 analýzy, kterou předkládáme.

ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU V PRIORITNÍ OBLASTI MODERNÍ DIDAKTICKÉ FORMY VEDOUČÍ K ROZVOJI KLÍČOVÝCH KOPETENCÍ

Moderní didaktické formy jsou takové didaktické formy, které umožňují dětem, žákům a pracovníkům ve vzdělávání, aby byli aktivními účastníky svého vlastního učení a aby byli schopni rozvíjet své klíčové kompetence v reálných situacích. Jedná se například o: projektové vyučování – zaměření na řešení/produkt; využití technologií; kooperativní vyučování – řešení úkolů a projektů v týmech; využití her a simulací; učení se na základě zkušeností; výuku mimo třídu – zahrnuje praktické aktivity a projekty (exkurze, aktivity muzeí a paměťových institucí, science center atp. a praktické aktivity v terénu); individualizovanou výuku zaměřenou na rozvoj vzdělávacího potenciálu každého žáka (každý žák může být v něčem úspěšný) a další.

V rámci zjišťování stavu v této prioritní oblasti sestavil realizační tým (dále také RT) dotazník, který následně rozeslal do školských zařízení v území MAP. Každá otázka měla škálování v podobě pěti stupňů „1 - zcela souhlasí, 2 - spíše souhlasí, 3 – neutrální, 4 - spíše nesouhlasí, 5 - nesouhlasí“. Dotazník obsahoval tyto otázky:

1. Vedení školy podporuje implementaci moderních metod a pomůcek do výuky a motivuje pedagogické pracovníky.
2. Škola má dostatek moderních didaktických pomůcek pro podporu výuky žáků.
3. Aktivní postoj pedagogických pracovníků k samovzdělávání na podporu výuky dané gramotnosti/oblasti.
4. Účast pedagogických pracovníků na odborných seminářích na podporu výuky dané gramotnosti/oblasti.
5. Pedagogičtí pracovníci jsou aktivní ve využívání moderních didaktických forem výuky.
6. Škola využívá dotačních titulů k pořízení nových moderních pomůcek.
7. Pedagogičtí pracovníci čerpají inspiraci a sdílejí zkušenosti s moderními metodami a pomůckami s pedagogickými pracovníky z jiných základních škol.
8. Využívání technologií ve výuce (např. interaktivní tabule, aplikace, AI, robotické pomůcky, multimediální prezentace apod.).
9. Disponujeme dostatečným vybavením či proškolenými pedagogy pro výše uvedený typ výuky. Pedagogové umí dostatečně zacházet s technologiemi a umí řešit případné problémy).
10. Využívání her a simulací jako prostředek pro aktivní učení.
11. Realizace výuky mimo třídu (terénní výuka, exkurze, praktické zkušenosti).
12. Individualizovaná výuka – přizpůsobení potřebám jednotlivých žáků.
13. Využívání skupinové práce, spolupráce mezi žáky.
14. Účast žáků školy na soutěžích podle oblastí.
15. Pořádání soutěží na vaší škole podle oblastí.
16. Pořádání kroužků na vaší škole podle oblastí.
17. Realizace doučování v níže uvedených oblastech pro slabší žáky.
18. U úplných škol: Realizujete na škole přípravu žáků k přijímacím zkouškám na SŠ?
19. Prostor pro vaše doplnění a vyjádření, prostor pro definování vašich problémů a potřeb.

Dotazník byl RT vyhodnocen a závěry byly zpracovány do předložené SWOT.

Hlavní zjištění

- Podpora vedení škol je různorodá – některé školy aktivně podporují moderní metody, ale jinde je podpora méně systematická.
- Dostatek didaktických pomůcek není plošný – některé školy se potýkají s jejich nedostatkem, což ovlivňuje kvalitu výuky.
- Motivace pedagogů k samovzdělávání je proměnlivá – část učitelů se vzdělává pravidelně, ale existuje i skupina, která k tomu přistupuje pasivně.
- Odborné semináře nejsou využívány všemi pedagogy – účast na nich je často nepravidelná a spíše vynucená než dobrovolná.
- Moderní didaktické formy nejsou využívány systematicky – některé školy je implementují efektivně, jinde jsou na okraji zájmu.
- Dotační tituly nejsou plně využívány – některé školy je aktivně čerpají, ale u jiných je tato možnost nevyužitá.
- Sdílení zkušeností mezi školami je slabé – jen část pedagogů aktivně sdílí své poznatky s kolegy z jiných škol.
- Využití her, simulací a technologií není na všech školách samozřejmostí – někteří učitelé je využívají pravidelně, jiní jen zřídka.
- Individualizovaná výuka není plošně realizována – některé školy ji uplatňují efektivně, jiné spíše výjimečně.
- Výuka mimo třídu je častá, ale ne systematická – některé školy ji realizují pravidelně, jinde je omezena.
- V oblasti IT vybavení byly identifikovány nedostatky – konkrétně chybějící IT tabule a aplikace pro výuku.

SWOT-3 analýza v prioritní oblasti Moderní didaktické formy vedoucí k rozvoji klíčových kompetencí - silné a slabé stránky

Silné stránky:	Slabé stránky:
✓ Podpora vedení škol při implementaci inovací; nejlépe hodnocené oblasti: IT – digitální gramotnost (velká podpora z projektu MAP), polytechnika, přírodní obory ✓ Využití technologií ve výuce; nejlepší hodnocení má IT – digitální gramotnost, kde je nejvyšší podíl souhlasu, že technologie jsou pravidelně využívány. ✓ Aktivní přístup pedagogů ke vzdělávání; Účast pedagogů na odborných seminářích - matematická gramotnost (MG) vykazuje nejvyšší účast na seminářích, což ukazuje na aktivní vzdělávání učitelů v této oblasti. ✓ Časté využívání skupinové práce; Všechny oblasti vykazují vysoké hodnoty v používání skupinové práce, což je pozitivní trend. ✓ Částečné využití dotačních titulů – část škol se snaží čerpat finanční prostředky na modernizaci. ✓ Podnikavost a finanční gramotnost - dobré hodnocení v oblasti využívání moderních	✓ Nedostatek moderních didaktických pomůcek - Kritická oblast: Čtenářská gramotnost (ČG) – zde je nejvíce odpovědí „spíše nesouhlasím“, což naznačuje nedostatek pomůcek. Podnikavost, finanční gramotnost a polytechnika mají rovněž vyšší podíl nespokojených odpovědí. ✓ Problémem využívání moderních didaktických forem výuky je zejména u cizích jazyků, kde se objevuje mnoho neutrálních nebo spíše nesouhlasných odpovědí. Matematická gramotnost vykazuje slabší výsledky v oblasti inovativních metod výuky. ✓ Chybějící strategie pro systematické využití moderních metod ✓ Nedostatek některého vybavení (interaktivní tabule, aplikace);

didaktických forem a sdílení zkušeností mezi školami. ✓ Čtenářská gramotnost (ČG), matematická gramotnost (MG), digitální gramotnost (IT) a cizí jazyky mají vysokou podporu individualizované výuky. ✓ Doučování pro slabší žáky vykazuje nejlepší podporu v čtenářské a matematické gramotnosti (ČG, MG), kde všechny školy tuto možnost využívají. ✓ 60 % úplných škol nabízí podporu žákům při přípravě na SŠ, což je pozitivní pro jejich úspěšnost.	vybavení není rovnoměrně rozděleno mezi školy. ✓ Nejednotná úroveň individualizované výuky. ✓ Nízká úroveň sdílení zkušeností mezi školami; největší problém u podnikavosti a finanční gramotnosti – zde se ukazuje vyšší podíl nespokojenosti s výměnou zkušeností mezi školami. ✓ Ne všichni pedagogové jsou motivováni k dalšímu vzdělávání – existuje část učitelů, kteří k samovzdělávání přistupují pasivně. ✓ Neefektivní využití dotačních titulů – některé školy tuto možnost nevyužívají naplno. Matematická gramotnost má nejnižší využití dotačních titulů. ✓ Podnikavost a finanční gramotnost se rovněž potýkají s nižším čerpáním dotací. ✓ U polytechniky a přírodních oborů není dostatečně podporována výuka mimo školu. ✓ Pořádání soutěží v oblasti digitální gramotnosti, polytechniky a podnikavosti mají nízký podíl pořádaných soutěží. ✓ Většina škol vůbec nenabízí kroužky v daných oblastech. ✓ Digitální gramotnost, polytechnika a podnikavost mají nejnižší podíl doučování, což může mít negativní dopad na rozvoj slabších žáků. ✓ Stále 40 % úplných škol přípravu na přijímací zkoušky na SŠ neposkytuje, což může negativně ovlivnit šance některých žáků na přijetí.
--	--

SWOT-3 analýza v prioritní oblasti Moderní didaktické formy vedoucí k rozvoji klíčových kompetencí - příležitosti a hrozby

Příležitosti:	Hrozby:
✓ Možnost čerpání dotačních titulů na modernizaci vybavení – lepší informovanost a podpora v získávání financí na vybavení. ✓ Školení pedagogů zaměřené na moderní didaktické formy – posílení motivace učitelů pro využití inovativních metod. ✓ Rozvoj spolupráce mezi školami a sdílení dobré praxe – aktivita „síťování“ v MAPu. = Vytvoření nebo udržení existující platformy pro sdílení zkušeností mezi školami – zlepšení komunikace mezi pedagogy a školami. ✓ Investice do IT vybavení a výukových aplikací – zajištění lepší dostupnosti moderních pomůcek. ✓ Zavedení systematické podpory vedení škol v oblasti inovací – vytvoření strategie pro podporu modernizace výuky. ✓ Podpořit všechny školy v přípravě na přijímací zkoušky – motivovat školy, které ji neorganizují, například sdílením dobré praxe. ✓ Zvážit možnosti online kurzů a materiálů – pro školy, které nemají kapacitu na prezenční kurzy. ✓ Pokračování projektu MAP. ✓ Účast na odborných seminářích napříč gramotnostmi. ✓ Realizace kroužků, soutěží, projektů pro žáky a děti napříč gramotnostmi.	✓ Omezené finanční zdroje pro modernizaci škol – pokud nebudou školy efektivně čerpat dotační prostředky, může se prohloubit nerovnost v dostupnosti pomůcek. ✓ Neochota některých pedagogů měnit zavedené postupy– bez vhodné motivace může dojít ke stagnaci výuky. ✓ Rychlé zastarávání technologií bez adekvátního školení pedagogů. ✓ Riziko nesystémového zavádění inovací – bez jasné strategie mohou být nové metody zaváděny pouze nahodile. ✓ Omezená spolupráce mezi školami – pokud nebude podpořena výměna zkušeností, mohou školy stagnovat v inovacích. ✓ Ukončení projektu MAP, který slouží jako prostředník a organizátor aktivit pro sdílení, vzdělávání, inspiraci pedagogů a přenosu dobré praxe.

Popis hlavních problémů k řešení a jejich příčin v oblasti moderních didaktických forem vedoucích k rozvoji klíčových kompetencí

Hlavní problémy k řešení	Příčiny problému
✓ Nízká úroveň sdílení know-how mezi školami.	❖ Neexistence nebo nevyužívání platformy pro výměnu zkušeností, chybějící motivace pedagogů ke spolupráci.
✓ Nejednotná úroveň individualizované výuky.	❖ Nedostatečné proškolení pedagogů v oblasti diferenciací výuky, časové omezení v běžných hodinách.
✓ Nedostatečná IT infrastruktura některých škol.	❖ Nedostatek finančních prostředků, absence dotačních programů pro některé školy.

✓ Slabá systematizace využití moderních metod.	❖ Chybějící strategické směřování na úrovni škol, absence koordinovaného plánu.
--	---

Návrhy na řešení

- Podpora sdílení zkušeností mezi školami – organizovat workshopy a setkání pedagogů s výměnou know-how. MAP tuto „sdílecí“ platformu vytvořil. Ještě je třeba lépe školám benefity tohoto vzájemného sdílení vysvětlovat. Nutná je také spolupráce ředitelů škol, aby své pedagogy pro vzájemné návštěvy a sdílení podporovali.
- Zlepšení individualizace výuky – poskytnout pedagogům odborné školení na metody diferencované výuky.
- Využití dotačních titulů – zaměřit se na získání financí pro nákup interaktivních tabulí a softwaru.
- Vytvoření strategie pro implementaci inovativních metod – každá škola by měla mít jasný plán, jak modernizovat výuku.

ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU V PRIORITNÍ OBLASTI ROZVOJE POTENCIÁLU KAŽDÉHO ŽÁKA, ZEJMÉNA ŽÁKŮ SE SOCIÁLNÍM A JINÝM ZNEVÝHODNĚNÍM

V rámci projektu Místní akční plán rozvoje vzdělávání v oblasti Moravské brány je klíčové zaměřit se na rozvoj potenciálu všech žáků, přičemž zvláštní pozornost je věnována těm se sociálním a jiným znevýhodněním. Tito žáci často čelí překážkám, které mohou negativně ovlivnit jejich školní výsledky a celkový osobní rozvoj. Tyto překážky zahrnují jak vnější faktory (socioekonomické podmínky, nedostatečné rodinné zázemí), tak vnitřní faktory (specifické vzdělávací potřeby, zdravotní hendikepy, absence motivace k učení). Téma bylo otevřeno na Pracovních skupinách, moderováno bylo RT. Identifikovány byly hlavní problémy, diskutovány byly jejich příčiny a návrhy na zlepšení situace.

Současný stav: V současné době čelí vzdělávací systém v tomto tématu v oblasti Moravské brány několika výzvám:

1. Demografická a sociální situace

- **Sociální znevýhodnění:** V regionu Moravské brány se nachází řada rodin s nízkými příjmy, nezaměstnaností a omezeným přístupem k vzdělávacím a volnočasovým aktivitám. Mnozí rodiče nemají dostatečné vzdělání nebo kapacitu k podpoře svých dětí při vzdělávání. Nedostatek domácího vedení v oblasti učení a studijních návyků negativně ovlivňuje školní úspěšnost žáků. Sociálně znevýhodněné rodiny mají často omezené možnosti podpory vzdělávání svých dětí. Žáci ze socioekonomicky znevýhodněných rodin mají omezený přístup k mimoškolním aktivitám, doučování a dalším podpůrným službám. Tento nedostatek příležitostí prohlubuje rozdíly ve vzdělávacích výsledcích a snižuje šance těchto dětí na úspěšné dokončení školní docházky.
- **Etnické a kulturní rozdíly:** Oblast zahrnuje i romské komunity, které se potýkají s kulturní adaptací.

2. Školské instituce a jejich kapacity

- **Nedostatečná individuální podpora:** Mnoho škol se snaží o inkluzi, ale chybí jim dostatečné kapacity speciálních pedagogů, školních psychologů, sociálních pedagogů, kvalitních asistentů a podpůrných služeb. To vede k přetížení učitelů a nedostatečné personalizaci výuky.
- **Inkluze a integrace:** Přestože inkluzivní vzdělávání je legislativně zakotveno, v praxi dochází k problémům s efektivním začleňováním znevýhodněných žáků do běžných tříd. Pedagogové často postrádají metodickou podporu a vzdělání v této oblasti, což může vést k frustraci jak žáků, tak učitelů.
- **Materiální vybavení:** Školy často postrádají moderní technologie a pomůcky, které by podporovaly efektivní výuku žáků se speciálními potřebami.
- **Vzdělávání pedagogů:** Potřeba dalšího vzdělávání učitelů v oblasti práce se znevýhodněnými

žáky a moderních pedagogických metod.

- **Nedostatečná technická vybavenost:** Přístup k moderním technologiím a digitálním učebním materiálům není pro všechny žáky stejný.
- **Nesdílení informací o žácích se SVP:** Školy nesdílí informace o žácích se speciálními vzdělávacími potřebami se ZUŠ či volnočasovými organizacemi. Tyto SVP však po vyučování nemizí a situace komplikuje práci s těmito dětmi.

3. Podpůrné služby

- **Sociální služby:** Spolupráce se sociálními službami je často neefektivní a nedostatečně provázaná s potřebami škol.
- **Kariérní poradenství:** Omezené možnosti kariérního poradenství a přípravy na budoucí povolání, zejména pro žáky se znevýhodněním. Situaci se teď snaží řešit IDZ Olomouckého kraje v rámci svého projektu.

4. Výsledky vzdělávání a úspěšnost žáků

- **Studijní výsledky:** Žáci se sociálním znevýhodněním dosahují průměrně horších výsledků, což vede k vyšší míře předčasného ukončení školní docházky.
- **Další vzdělávání:** Nízká účast znevýhodněných žáků na mimoškolních aktivitách a doučování, což dále prohlubuje jejich hendikep.

5. Spolupráce s rodinami

- **Zapojení rodičů:** Nedostatečná spolupráce škol s rodiči obecně, zvláště s rodiči znevýhodněných žáků, což často pramení z nízké důvěry v školský systém nebo vlastních špatných zkušeností rodičů se vzděláváním.
- **Vzdělávací programy pro rodiče:** Chybí programy, které by rodičům pomohly pochopit vzdělávací potřeby jejich dětí a aktivně se zapojit do jejich vzdělávání.
- **Neochota rodičů:** jen malá část rodičů je aktivních směrem ke škole.

Analýza ukazuje, že klíčovým prvkem úspěchu je komplexní a koordinovaný přístup zahrnující školy, rodiny, místní komunity a podpůrné organizace. Důležitá je také podpora ze strany obcí a dalších zainteresovaných stran k vytvoření inkluzivního a podpůrného prostředí pro všechny žáky. Velkým problémem je nereflektování aktuálních potřeb požadavků trhu práce kariérovými poradci a intenzivnější spolupráce s rodiči. S tím souvisí i pedagogická neznalost postupů a pomůcek, což může podpořit právě intenzivnější práce s firmami a středními školami v regionu. Rezervy jsou ve vzájemné spolupráci mezi učiteli a školami v regionu, nutné je vzdělávání kariérových poradců. Tomu se nově věnuje IDZ v Olomouckém kraji. Je potřeba školám tuto možnost spolupráce více předkládat. Vhodné je také využít odborníků z praxe a přizvat je do škol. Se změnou společnosti je vidět, že se mění i poptávka po tradičních řemeslech a středních školách. Bohužel neustále je slabý zájem o učňovské obory a manuální profese, ovšem toto lze podpořit jejich neustálou propagací a vhodnou formou spolupráce se školami (jako jsou například exkurze, soutěže, projektové dny). Jakékoliv prohloubení vztahů a spolupráce, zejména s firmami a podnikateli, by mohlo být velmi přínosné do budoucna. Školy potřebují finanční, materiální i metodickou podporu, poptávají nové kurzy a akce, kde si vše mohou žáci a učitelé osobně vyzkoušet a prožít. Pro firmy je spolupráce se školami též velmi přínosná, protože v rámci kariérového poradenství mohou nabídnout volné pozice na trhu práce, případně mohou školám věnovat zbytkové materiály. Školy i zařízení neformálního vzdělávání si uvědomují stále se prohlubující problém s psychickým zdravím všech účastníků ve vzdělávání (dětí, žáků, pedagogů, dalších pracovníků ve vzdělávání).

SWOT-3 analýza v prioritní oblasti Rozvoje potenciálu každého žáka, zejména žáků se sociálním a jiným znevýhodněním - silné a slabé stránky

Silné stránky:	Slabé stránky:
✓ Existence právního rámce a podpory pro inkluzivní vzdělávání. ✓ Zájem škol o zlepšení podmínek pro znevýhodněné žáky. ✓ Fungující spolupráce některých škol s neziskovými organizacemi. ✓ Rostoucí povědomí o potřebě individuální podpory žáků. ✓ Většina škol mají k dispozici bezbariérová pracoviště (jedná se o bezbariérovost jak vnější, tj. zpřístupnění školy, tak i vnitřní, tj. přizpůsobení a vybavení tříd a dalších prostorů školy). ✓ Prostřednictvím projektu MAP navázání spolupráce s ostatními školami – výměna zkušeností. ✓ Školy dokážou přijmout ke vzdělávání všechny děti bez rozdílu (včetně dětí s odlišným kulturním prostředím, sociálním znevýhodněním, cizince, děti se speciálními vzdělávacími potřebami). ✓ Spolupráce s odborníky různých profesí (PPP, SPC, odborní lékaři, Odbor sociální péče o dítě, psychologové apod.) u některých škol.	✓ Nedostatečné finanční a personální kapacity, nedostatek odborníků. ✓ Nedostatek odborné přípravy pedagogů na inkluzivní vzdělávání (zejména u starších pedagogů). ✓ Chybějící podpora v rámci rodiny a absence domácí motivace. ✓ Omezený přístup k moderním výukovým technologiím - všechny školy nemají moderní pomůcky pro výuku dětí v jednotlivých oblastech a v dostatečném množství pro skupinovou práci dětí. ✓ Nereflektování aktuálních potřeb požadavků trhu práce kariérovými poradci. ✓ Pasivní postoj některých pedagogů ke změnám ve školství vedoucí ke společnému vzdělávání a rovným příležitostem. ✓ Vliv dezinformací na klima třídních kolektivů. ✓ Nedostatečná individualizace přístupu k žákům s různým znevýhodněním. ✓ Chybí zbytkové materiály pro polytechniku – řeší současný projekt MAP s vyhlídkou udržitelnosti.

SWOT-3 analýza v prioritní oblasti Rozvoje potenciálu každého žáka, zejména žáků se sociálním a jiným znevýhodněním - příležitosti a hrozby

Příležitosti:	Hrozby:
✓ Možnost čerpání finančních prostředků z evropských fondů. ✓ Rozvoj digitálních učebních pomůcek a e-learningu. ✓ Posílení komunitní spolupráce a podpůrných sítí. ✓ Vzdělávání pedagogů i nepedagogických pracovníků neformálního vzdělávání v oblasti práce se znevýhodněnými žáky. ✓ Setkávání pedagogů za účelem spolupráce při naplňování vzdělávacích potřeb dětí (např.	✓ Nedostatečná alokace finančních prostředků ve vyhlášených výzvách pro podporu žáků se sociálním znevýhodněním. ✓ Pokračující socioekonomické rozdíly ve společnosti. ✓ Nedostatek dlouhodobé finanční podpory ze strany státu. ✓ Zvyšující se počet žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

společnými poradami týkajícími se vzdělávání těchto dětí apod.). ✓ Pedagogové se učí spolupracovat ve výuce s dalšími pedagogickými (asistent pedagoga, další pedagog) i nepedagogickými pracovníky. ✓ Sdílení zkušeností mezi pedagogy napříč celým územím – podpora MAPu. ✓ Možnost konzultace se speciálními pedagogy z místní paragrafové školy v rámci setkávání a aktivit projektu MAP. ✓ Vytvoření materiálového střediska pro polytechniku – řešíme v rámci MAPu.	bez odpovídající podpory. ✓ Možná neochota některých škol a pedagogů implementovat inkluzivní opatření. ✓ Přetížení pedagogů - syndrom vyhoření. ✓ Zhoršování psychického zdraví dětí, žáků, pedagogů a dalších pracovníků ve vzdělávání. ✓ Chybějící odborníci – školní psychologové, speciální pedagogové, sociální pedagogové. ✓ Nedostatečná kvalifikace pedagogů v oblasti inkluzivního vzdělávání. ✓ Vysoké požadavky ze strany MŠMT.
---	---

Popis hlavních problémů k řešení a jejich příčin v oblasti rozvoje potenciálu každého žáka, zejména žáků se sociálním a jiným znevýhodněním

Hlavní problémy k řešení	Příčiny problému
✓ Nedostatečné personální obsazení.	❖ Nízký počet kvalitních asistentů pedagoga a specialistů na speciální vzdělávání = přetížení učitelů, chybějící metodická podpora.
✓ Nedostatečné podmínky pro inkluzivní vzdělávání.	❖ Nedostatek odborné přípravy pedagogů, nedostatečné finanční a personální zdroje, malá spolupráce mezi školami a podpůrnými organizacemi.
✓ Nízká motivace žáků ke vzdělávání.	❖ Socioekonomické faktory, absence domácí podpory, chybějící pozitivní vzory, nedostatek motivujících výukových metod.
✓ Omezený přístup k mimoškolním aktivitám a podpůrným službám.	❖ Finanční bariéry rodin, nedostatek komunitních a školních programů, nízké povědomí o existujících možnostech podpory.
✓ Technologické a materiální nerovnosti mezi žáky.	❖ Rozdíly v ekonomických podmínkách rodin, nerovnoměrná distribuce technických zdrojů mezi školami.
✓ Podpora aktivního přístupu pedagogů k přizpůsobení obsahu vzdělávání, úpravě forem a metod vzdělávání, nastavení	❖ Přetíženost pedagogů, náročnost úprav pedagogické práce v souvislosti s inkluzivním vzděláváním.

různé úrovně obtížnosti v souladu se specifiky a potřebami dětí.	❖ Nedostatek praktických kvalitních impulsů k nastavení změn vedoucích k individualizaci vzdělávání.
✓ Motivace a praktická inspirace pedagogů k zajištění aktivit nad rámec školní práce, které směřují k rozvoji dovedností, schopností a postojů dětí.	❖ Nedostatečné zapojení samotných dětí nebo jejich rodičů do aktivit školky, které vedou ke zlepšení klimatu a činností. ❖ Bez prostředníka (např. MAP) málo prostoru pro vzájemnou spolupráci a inspiraci škol ke zkvalitňování činnosti a práci s dětmi. ❖ Pasivní postoj pedagogů k aktivitám „navíc“. ❖ Nedostatečná spolupráce se zaměstnavateli v regionu k podpoře polytechniky a environmentálních aktivit (truhlářství, pekařství, pěstitelé, ekoprovozy apod.). ❖ Nedostatek inovativního vzdělávání a rozvoje (lektoři, praktičnost) pro pedagogy v regionu (musejí jezdit mimo okres, kraj).

Návrhy na řešení

- Posílení podpůrných týmů: zvýšit počet asistentů pedagoga, školních psychologů a speciálních a sociálních pedagogů, a zajistit jejich kontinuální vzdělávání.
- Zvýšení spolupráce se sociálními službami: efektivnější propojení škol s neziskovými organizacemi a sociálními službami, které mohou poskytnout žákům i rodinám komplexní podporu.
- Vytváření motivujícího prostředí: rozvoj školního klimatu, které podporuje respekt, porozumění a individualitu každého žáka, bez ohledu na jeho výchozí podmínky.
- Podpora rodičů v oblasti vzdělávání: organizace seminářů a workshopů pro rodiče, které by je naučily, jak efektivně podporovat vzdělávání svých dětí.
- Zlepšení materiálních podmínek: investice do modernizace školních pomůcek, ICT vybavení a infrastruktury, aby všichni žáci měli rovné příležitosti ve vzdělávání.
- Podpora dalšího vzdělávání učitelů: školení v oblasti práce se znevýhodněnými žáky a moderních pedagogických metod.

ANALÝZA V PRIORITNÍ OBLASTI PODPORA PEDAGOGICKÝCH, DIDAKTICKÝCH A MANAŽERSKÝCH KOMPETENCÍ PRACOVNÍKŮ VE VZDĚLÁVÁNÍ A PODPORA MANAGEMENTU TŘÍDNÍCH KOLEKTIVŮ

Vzdělávací systém v území Moravské brány se potýká s výzvami spojenými s neustálým vývojem pedagogických metod, rostoucí diverzitou žáků a potřebou efektivního řízení třídních kolektivů. Efektivní podpora pedagogů a jejich další profesní rozvoj jsou klíčové faktory pro zlepšení kvality vzdělávání v regionu.

Největším problémem v oblasti podpory pedagogických, didaktických a manažerských kompetencí

pracovníků ve vzdělávání a podpory managementu třídních kolektivů se ukazuje nedostatek pedagogů a dalších pracovníků ve vzdělávání, chybí speciální pedagogové, školní psychologové, sociální pedagogové. Dalším problémem se ukazuje nedostatek časových možností a finančních prostředků nejen pro DVPP, také účast pedagogů z malých škol na dalším vzdělávání způsobuje problém v zastupování. V mnohých školách je velkým tématem sebehodnocení a hodnocení. Na malých školách dochází k přetížení ředitelů, časové i administrativní a častěji hrozí syndrom vyhoření. Problém je zhoršující se stav psychického zdraví pedagogů i dalších pracovníků ve vzdělávání. Jako velmi přínosné se ukazuje síťování, propojování a prohloubení spolupráce v území, které vzniklo díky spolupráci všech aktérů v rámci MAP. K další podpoře je vhodné využít více sdílení dobré praxe, mentoring, koučink, supervize, leadership, podporu duševního zdraví a další vzdělávání. Nutné je též ukotvení systému sebehodnocení a hodnocení ve školách a další podpora pedagogů a ředitelů v oblasti diagnostiky v mateřských školách.

a) Současná situace v oblasti podpory pedagogických a didaktických kompetencí pracovníků ve vzdělávání:

- V regionu působí učitelé s různou úrovní pedagogických a didaktických kompetencí.
- Existují rozdíly mezi školami v přístupu ke vzdělávání učitelů – některé školy systematicky podporují profesní růst, jiné nikoliv.
- Podpora ze strany Místního akčního plánu (MAP) umožňuje přístup k financování školení, workshopů a mentoringu.
- Pedagogové projevují zájem o inovativní metody, ale často chybí praktické návody, jak je implementovat do výuky.

Hlavní problémy:

- Nerovnoměrná úroveň profesního rozvoje – neexistuje jednotná strategie vzdělávání pedagogů na úrovni regionu.
- Nedostatek praktických školení – vzdělávací kurzy jsou často zaměřeny na teorii, chybí aplikace do praxe.
- Slabší podpora začínajících učitelů – mentoring a adaptační programy nejsou systematicky zavedeny; problémem je uvolňování pedagogů na dlouhodobější vzdělávání v oblasti mentoringu.
- Nižší úroveň digitálních kompetencí včetně využívání AI – ne všechny školy efektivně využívají moderní technologie a aplikace.
- Konzervativní přístup k inovacím – část pedagogů se brání novým metodám výuky.

b) Současná situace v oblasti podpory managementu třídních kolektivů

- Učitelé se často potýkají s problémy v oblasti řízení třídních kolektivů (kázeň, motivace žáků, práce s různorodými skupinami).
- Neexistuje jednotná metodická podpora pro efektivní třídní management.
- Roste počet žáků se specifickými vzdělávacími potřebami, což zvyšuje nároky na učitele.
- Spolupráce mezi školou a rodiči je různorodá, v některých případech nedostatečná.

Hlavní problémy:

- Chybějící metodická podpora pro třídní management – učitelé si často musí pomáhat individuálně, chybí systematická školení.
- Zvýšená zátěž učitelů – rostoucí počet problémových žáků a administrativní povinnosti omezují možnosti pedagogů zaměřit se na efektivní třídní management.
- Omezená spolupráce s rodiči – ne všichni rodiče jsou ochotni se aktivně podílet na řešení

problémů svých dětí.

- Nedostatek podpůrných pracovníků – nízký počet školních psychologů, speciálních a sociálních pedagogů a kvalitních asistentů pedagoga.
- Slabší prevence problémového chování – zaměřuje se spíše na řešení problémů než na jejich předcházení.

Podpora pedagogických a didaktických kompetencí pracovníků ve vzdělávání a managementu třídních kolektivů je klíčová pro zvýšení kvality výuky v regionu Moravské brány. Systémová podpora, metodická pomoc a efektivní spolupráce mezi školami, rodiči a odborníky jsou nezbytné pro dosažení pozitivních změn ve vzdělávání.

SWOT-3 analýza v prioritní oblasti Podpora pedagogických, didaktických a manažerských kompetencí pracovníků ve vzdělávání a podpora managementu třídních kolektivů - silné a slabé stránky

Silné stránky:	Slabé stránky:
✓ Podpora ze strany MAP – Místní akční plán rozvoje vzdělávání přináší finanční i organizační podporu pro rozvoj kompetencí učitelů. ✓ Zájem o inovativní metody – pedagogové mají přístup k moderním metodám výuky (např. formativní hodnocení, diferencovaná výuka). ✓ Prohlubování spolupráce mezi školami – sdílení dobré praxe a kolegiální podpora v rámci regionu opět díky MAPu. ✓ Schopnost mnohých pedagogů/ředitelů rychle reagovat na krizové situace (např. opatření v souvislosti s pandemií Covid-19, začlenění ukrajinských dětí do škol z důvodu válečného konfliktu na Ukrajině apod.). ✓ Zlepšení digitálních kompetencí během posledních let (velká podpora z projektu MAP).	✓ Nerovnoměrné zapojení pedagogů – ne všichni učitelé mají zájem nebo možnost se dále vzdělávat. ✓ Kapacitní a časové omezení – pedagogové jsou vytíženi běžnou výukou a mají omezené možnosti účastnit se školení. ✓ Nedostatečná podpora začínajících učitelů – mentoring a adaptační programy nejsou systematicky zavedeny. ✓ Chybějící jednotná metodika pro řízení třídního kolektivu – pedagogové často řeší problémy individuálně, bez systematické metodické podpory. ✓ Nedostatek finančních prostředků pro motivaci pedagogických pracovníků ✓ Nedostatek psychologické podpory pro personál. ✓ Kvalitativní nevyrovnanost nabízených kurzů, školení atd. ✓ Chybí pedagogičtí lídři v území – “tahouni”

SWOT-3 analýza v prioritní oblasti Podpora pedagogických, didaktických a manažerských kompetencí pracovníků ve vzdělávání a podpora managementu třídních kolektivů – příležitosti a hrozby

Příležitosti:	Hrozby:
✓ Možnosti financování z EU fondů a MŠMT – programy pro další vzdělávání pedagogů, mentoring a metodickou podporu. ✓ Rozvoj spolupráce se středisky dalšího vzdělávání – partnerství s pedagogickými fakultami, NPI ČR, soukromými vzdělávacími organizacemi. ✓ Zapojení odborníků z praxe – možnost propojení s psychology, speciálními pedagogy či kouči. ✓ Online vzdělávání – webináře, e-learningové platformy umožňují flexibilní vzdělávání pedagogů. ✓ Podpora inovativních metod řízení třídních kolektivů. ✓ Sdílení dobré praxe mezi pedagogy napříč územím – podpora ze strany MAPu. ✓ Prevence syndromu vyhoření a podpora psychického zdraví. ✓ Podpora pedagogů a ředitelů v oblasti diagnostiky v mateřských školách.	✓ Nízká motivace pedagogů k dalšímu vzdělávání – nedostatečná finanční motivace, únava a přetížení. ✓ Vyšší fluktuace učitelů – nedostatek zkušených pedagogů v některých školách, časté střídání vyučujících. ✓ Neochota změnit zavedené postupy – konzervativní přístup některých pedagogů ke změnám ve výuce; nechuť ke sdílení s ostatními (vzájemné návštěvy v hodinách). ✓ Nedostatečné zapojení rodičů – omezená spolupráce mezi školou a rodiči v oblasti podpory třídního managementu. ✓ Stupňující se stres v zaměstnání, syndrom vyhoření. ✓ Tlak rodičů na pedagogy (prosazování vlastních zájmů).

Popis hlavních problémů k řešení a jejich příčin v oblasti podpory pedagogických, didaktických a manažerských kompetencí pracovníků ve vzdělávání a podpory managementu třídních kolektivů

Hlavní problémy k řešení	Příčiny problému
✓ Nedostatečná motivace pedagogů ke sdílení zkušeností, předávání rad a tipů mezi pedagogy v území.	❖ Ostýchavost, nechuť otevřít se a pustit si do vlastních hodin jiné pedagogy. Málo prostoru pro vzájemnou inspiraci škol ke zkvalitňování prostředí i organizace i systémových podmínek práce. ❖ Chybí „interní tahouni“ nových postupů a moderních metod ve škole (např. i formou spolupráce s externisty, odborníky). ❖ Nedostatečná podpora vedení směrem k pedagogům (problémy při suplování při vzdělávání, neocenění přínosů apod.). ❖ Neochota věnovat svůj čas dalšímu vzdělávání.
✓ Psychické zdraví – zhoršení stavu.	❖ Obrovský tlak na pedagogy od Covidu, následováno válečným konfliktem na UA; dezinformace, chudoba, zhoršení podmínek v mnoha rodinách dětí a žáků, stoupající agresivita dětí což se odráží na chování dětí a žáků.

✓ Nedostatečné systematické vzdělávání pedagogů: Pedagogové nemají dostatek možností pro systematický profesní rozvoj, a pokud ano, často chybí jednotná metodická podpora pro implementaci nových poznatků do výuky.	❖ Omezené finanční zdroje na další vzdělávání učitelů. ❖ Chybějící dlouhodobý plán profesního rozvoje pedagogů na úrovni škol a regionu. ❖ Různá úroveň zapojení škol do projektů podporujících další vzdělávání. ❖ Neexistence povinného mentoringu pro začínající pedagogy.
✓ Nedostatečná příprava na řízení třídního kolektivu: Mnoho pedagogů se setkává s obtížemi v oblasti managementu třídy – řešení kázeňských problémů, vytváření pozitivního klimatu, práce s různorodými skupinami žáků.	❖ Absence praktické výuky třídního managementu v rámci pregraduálního vzdělávání. ❖ Nedostatek metodické podpory a konkrétních nástrojů pro řešení problémů ve třídě. ❖ Rostoucí počet žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a absence dostatečného počtu kvalitních asistentů pedagoga. ❖ Nízká úroveň spolupráce mezi školou a rodiči v oblasti výchovných strategií.
✓ Nedostatečná podpora začínajících pedagogů: Mladí učitelé často odcházejí ze školství kvůli nepřipravenosti na reálnou výuku a řízení třídy, vysoké administrativní zátěži a nedostatečné podpoře.	❖ Chybějící systematický mentoring pro začínající učitele. ❖ Nedostatečná podpora ze strany kolegů a vedení školy. ❖ Nízké finanční ohodnocení v kombinaci s vysokým psychickým vypětím. ❖ Rozdíl mezi teoretickou přípravou na fakultě a realitou školní praxe.
✓ Konzervativní přístup některých pedagogů k inovacím: Ne všichni učitelé jsou ochotni nebo schopni zavádět nové metody výuky a měnit zavedené postupy.	❖ Nedostatek času a prostoru pro experimentování s novými metodami. ❖ Obavy z neúspěchu nebo kritiky ze strany kolegů, rodičů či vedení školy. ❖ Preference tradičních výukových přístupů, které jsou pro pedagogy „jistotou“.
✓ Nedostatečná spolupráce mezi školou, rodiči a dalšími aktéry Spolupráce mezi školami, rodinami a dalšími odborníky (např. psychology, speciálními pedagogy) není vždy efektivní, což oslabuje podporu žáků i učitelů.	❖ Neochota některých rodičů spolupracovat na řešení kázeňských či výukových problémů svých dětí. ❖ Nedostatek času pedagogů na individuální komunikaci s rodiči. ❖ Chybějící strategie a nástroje pro budování efektivní spolupráce mezi školou a rodinou. ❖ Omezený počet školních psychologů, speciálních pedagogů a dalších odborníků ve školách.

Návrhy řešení pro oblast a) podpora pedagogických a didaktických kompetencí pracovníků ve vzdělávání:

- Zavedení systematického profesního rozvoje – nastavit plán školení, který reflektuje potřeby

učitelů v regionu.

- Podpora praktických workshopů – zaměřit se na aplikaci metod do reálného vyučovacího procesu.
- Rozvoj mentoringu pro začínající učitele – vytvořit programy pro podporu nových pedagogů – přesvědčit školy, aby na vzdělávání své pedagogy posílali.
- Posílení digitální gramotnosti – pokračovat ve zřízení platformě MAPu „Centrum kolegiální podpory pro digitální vzdělávání“ na využití technologií a aplikací ve výuce a sladění výstupů žáků v regionu.
- Podpora inovací – sdílení dobré praxe mezi školami, podpora otevřenosti ke změnám.

Návrhy na řešení pro oblast b) podpora managementu třídních kolektivů:

- Vytvoření metodické podpory pro učitele – poskytnout konkrétní nástroje a strategie pro efektivní řízení třídního kolektivu
- Organizace praktických školení – workshopy zaměřené na prevenci problémového chování a podporu pozitivního klimatu ve třídě.
- Posílení spolupráce s rodiči – vzdělávací aktivity pro rodiče, pravidelná komunikace mezi školou a rodinou.
- Zvýšení počtu podpůrných pracovníků – podpora školních psychologů, speciálních pedagogů a sociálních pedagogů ve školách.
- Podpora inkluzivního vzdělávání – metodická podpora pro práci s heterogenními skupinami žáků.

Shrnutí a závěr

Dokument „SWOT analýza MAP IV Moravská brána“ přináší podrobný pohled na vzdělávací prostředí v regionu ORP Lipník nad Bečvou a analyzuje jeho silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby. Zaměřuje se na tři hlavní oblasti, které jsou pro rozvoj vzdělávání v regionu klíčové. První z nich je implementace moderních didaktických metod vedoucích k rozvoji klíčových kompetencí žáků. Ačkoli některé školy tyto metody efektivně využívají, v jiných je jejich zavádění omezené, a to především kvůli nedostatečné podpoře vedení, chybějícím moderním pomůckám a slabé výměně zkušeností mezi pedagogy. Příležitostí je zde efektivnější využití dotačních titulů a rozvoj digitálních technologií a moderních aplikací ve výuce, avšak mezi hlavní hrozby patří omezené finanční zdroje, rychlé zastarávání technologií a neochota některých učitelů měnit zavedené postupy.

Další klíčovou oblastí je podpora rozvoje potenciálu všech žáků, se zvláštním důrazem na ty, kteří se nacházejí v sociálně nebo jinak znevýhodněném postavení. Region se potýká s výzvami spojenými s destabilizující chudobou, která úzce souvisí s exekucemi a bytovou nouzí rodin nebo životem v prostředí se zvýšeným výskytem sociálně patologických jevů, nedostatkem individuální pedagogické podpory, a ne vždy efektivní spoluprací se sociálními službami. Zatímco některé školy aktivně pracují na podpoře inkluze, jiné se potýkají s nedostatečnou kapacitou speciálních pedagogů, školních psychologů a podpůrných asistentů. Hlavní příležitostí je zde využití digitálních pomůcek, zlepšení školení pedagogů a posílení spolupráce mezi školami a rodinami. Mezi největší hrozby patří pokračující socioekonomické rozdíly, nedostatek dlouhodobé finanční podpory a rostoucí počet žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, na které systém není dostatečně připraven.

Třetí oblastí, kterou analýza pokrývá, je podpora pedagogických, didaktických a manažerských kompetencí pracovníků ve vzdělávání, včetně managementu třídních kolektivů. Největšími problémy jsou zde nedostatečná metodická podpora, omezené možnosti dalšího vzdělávání a absence jednotné strategie profesního rozvoje na úrovni regionu. Přestože pedagogové projevují zájem o inovativní metody, často jim chybí praktické návody pro jejich zavádění do výuky. Velkou výzvou je také vyšší fluktuace učitelů, jejich rostoucí pracovní zátěž a psychická únava, která často vede až k syndromu vyhoření. Mezi hlavní příležitosti patří možnost financování z evropských a státních zdrojů, spolupráce s odborníky a zavedení mentoringových programů pro začínající učitele, ale i pro vedení škol. Naopak mezi

hrozby se řadí nízká motivace pedagogů k dalšímu vzdělávání, administrativní a legislativní překážky a celkově konzervativní přístup ke změnám v některých školách.

Analýza ukazuje, že vzdělávací prostředí v regionu Moravské brány má řadu silných stránek, zejména v oblasti ochoty pedagogů inovovat, spolupráce mezi školami a podpory ze strany Místního akčního plánu. Současně se však region potýká s významnými výzvami, jako je nerovnoměrná kvalita vzdělávacích podmínek, nedostatečné materiální a personální zabezpečení a obtížná integrace znevýhodněných žáků do vzdělávacího systému. Pro zlepšení této situace je zásadní posílit sdílení zkušeností mezi školami, podpořit individualizovanou výuku a zajistit pedagogům dostatečné zázemí pro jejich další vzdělávání a profesní rozvoj. Důležitým faktorem je také efektivnější využití finančních prostředků, investice do moderních pomůcek a zlepšení spolupráce mezi školami, rodiči a sociálními službami.

Projekt MAP IV představuje zásadní krok k modernizaci a zlepšení vzdělávacího systému v regionu, avšak jeho úspěšná realizace vyžaduje aktivní zapojení všech klíčových aktérů, od pedagogů přes vedení škol až po místní komunitu.